

Belgische historici en de Koude Oorlog

We zijn ondertussen meer dan dertig jaar na het einde van de Koude Oorlog. Toch staat het historische onderzoek naar de bipolaire wereldorde die het conflict creëerde, nog steeds weinig centraal aan de Belgische universiteiten en onderzoeksinstellingen.

Omdat we leven in tijden van toenemende polarisering tussen ‘linkse’ en ‘rechtse’ maatschappijmodellen is de studie van de historische wortels hiervan echter relevanter dan ooit. Tegelijk groeit de idee dat Europa in een nieuwe koude oorlog is verzeild en duiken in het politieke discours regelmatig metaforen uit het Oost-Westconflict op om actuele problemen te benoemen of te remediëren. De Russische inval in Oekraïne van eind februari 2022 heeft deze tendens verder versterkt.

In 2022 is het bovendien 75 jaar geleden dat de Amerikaanse president Harry Truman zijn doctrine over de indamming van de Sovjetexpansie afkondigde. Daarmee ging, volgens de meer conventionele invulling, de Koude Oorlog van start. Een uitgelezen gelegenheid dus om terug te blikken op hoe historici de Belgische dimensies van het Oost-Westconflict hebben belicht.

Dat is precies wat Michael Auwers heeft gedaan in het artikel “Koele minnaars van de Koude Oorlog”, dat werd gepubliceerd in het derde nummer van 2022 van het *Belgisch Tijdschrift voor Nieuwste Geschiedenis*.

Hij stelt daarin vast dat het historisch onderzoek over deze thematiek pas een goeie kwarteeuw geleden echt van start ging. Toen leidde dat vooral tot studies over de Belgische buitenlandse politiek en zijn meer traditionele actoren. Al snel echter oordeelden steeds meer historici dat ze de impact van de Koude Oorlog op de Belgische maatschappij enkel konden vatten door ook de culturele, economische en technologische mobilisatie van het conflict te bestuderen.

Het artikel gaat verder met een programma voor toekomstig onderzoek naar de Belgische aspecten van de Koude Oorlog. Het vertrekt daarbij vanuit het prisma van het anticommunisme, dat zeker niet alle aspecten van het conflict afdekt maar wel belangrijke politieke, economische en culturele dimensies ervan samenbrengt.

Auwers besluit dat de Belgische Koude Oorlog een breed gamma omvat aan boeiende, nauwelijks ontgonnen thema’s en hij wijst ook op een aantal heel concrete pistes voor verder onderzoek.